
A szerzői jogok, közelebbről az építészeti és műszaki alkotásokhoz, valamint terveikhez fűződő szerzői jogok megsértése a büntetőjog szemszögéből

Barta Judit*

1. Bevezető

Jelen tanulmány Farkas Ákos professzor 65. születésnapja alkalmából készült ünnepi kötethez íródott, magánjogászként is igyekezve annak témáját közelíteni az Ünnepelt által kutatott jogághoz. E rövid, összefoglaló munka a tisztelet kifejezésén túl, lehetőséget biztosít, az egykori szigorú tanár, ma kedves kolléga örömteli köszöntésére is.

Kedves Professzor úr, ezúton kívánok Boldog Születésnapot, jó egészséget, további sikerekben bővelkedő szakmai alkotómunkát!

2. Szerzői jogi alapvetések

2.1. A szerzői mű. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (1) bekezdése általános érvénnyel fogalmazza meg, hogy védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. Ez azt jelenti, hogy nem csak azokat a műveket védi, amelyeket az 1. § (2) bekezdése felsorol, hanem a tudomány, az irodalom és művészet minden alkotását.

Az 1. § (2) bekezdése egy példálózó felsorolást tartalmaz, a k) pont az építészeti alkotást és annak tervét, valamint az épületegyüttest, illetve a városépítészeti együttes tervét, az l) pont a műszaki létesítmény tervét nevesíti. Hangsúlyozandó, hogy a nem nevesített művek is szerzői jogi védelemben részesülnek, ha azok művészi, tudományos, vagy irodalmi alkotások és egyéni, eredeti alkotómunka eredményei. Így, bár nincsenek nevesítve, a műszaki létesítmények is lehetnek szerzői alkotások, ha a megjelölt kritériumoknak eleget tesznek.

* Habilitált egyetemi docens, intézeti tanszékvezető, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Kereskedelmi Jogi Intézeti Tanszék.

Miután az építészet a Szjt. által nevesített művészet (és tudomány) területére esik, az építészet körébe tartozó egyéni, eredeti alkotómunka eredményeként született tervek, és az azok alapján született építészeti alkotások akkor is szerzői jogi védelmet élveznek, ha azok nincsenek nevesítve, pl. beépítési tervek, kertépítészeti tervek, belsőépítészeti tervek¹ stb.

2.2. Az építészeti-műszaki dokumentáció és az építészeti-műszaki tervek. Az építészeti-műszaki dokumentáció fogalmát az Étv. határozza meg, a 32. § (11) bekezdés szerint: az építészeti-műszaki dokumentáció az építési tevékenység megvalósításához – pályázathoz, tervpályázathoz, tervtanácshoz, hatósági eljáráshoz, ajánlatkéréshez, építőipari kivitelezéshez, állapotfelméréshez, állapot vagy megvalósítás dokumentálásához – *szükséges tervezési programot, terveket, dokumentumokat* tartalmazza. Az Étv. 33. § (1) bekezdése utal arra, hogy az Étv. az építészeti-műszaki dokumentáció alatt a kivitelezési dokumentációt is érti.

Az építészeti-műszaki dokumentáció tágabb fogalom, mint az építészeti-műszaki terv, az több dokumentumot tartalmaz, amelyek között lehetnek egyéb szerzői jogi alkotások, pl. látványtervek, építészeti rajzok, szakvélemények stb. A Szjt. által használt terv kifejezés és az Étv. szerinti építészeti-műszaki dokumentáció kifejezés szinonimaként alkalmazható.

Az építészeti-műszaki tervek² szerzői jogi minősége független azok elnevezésétől:

- közjogi jogszabályokban megjelenő elnevezések: engedélyezési terv, bontási terv³, kiviteli terv, típusterv stb.),
- szakmai elnevezések: pl. tanulmányterv, koncepció terv, vázlaterv, bővítési terv, a tervezés tárgyára utaló elnevezések: belsőépítészeti terv, kertterv, homlokzati terv.

A szerzői jogi védelem nem az építészeti-műszaki terv elnevezésétől, hanem annak tartalmától függ. Bármelyik építészeti-műszaki terv részesülhet szerzői jogi védelemben, ha annak *egyéni, eredeti jellege van és eléri az alkotás szintjét* (pl. *egy új épület engedélyezési terve, egyszerű bejelentéshez kötött új lakóépület kiviteli terve*).

Az egyéni, eredeti jellegű, önálló és kreatív gondolatiságot tükröző építészeti-műszaki terv az az alkotás, amelynek tervezőjét szerzői jog illeti meg. Kritérium, hogy az adott építészeti-műszaki tervnek az ötlet szintjét meg kell haladnia, annak részletezettségében el kell érnie az alkotás szintjét (abban megfogalmazódnak az építmény alapvető karakterjegyei), így tartalmasságuktól függően élveznek szerzői jogi védelmet pl. az ötlettervek, látványtervek, koncepció tervek, vázlattervek, tanulmánytervek.

¹ A Szjt. egyes, különös rendelkezési között, 71. § megemlíti a belsőépítészeti alkotásokat, ezzel kifejezetten is elismerve azok szerzői jogvédelmét.

² Bár a Szjt. tervet említ, a pusztán terv elnevezés nem köthető közvetlenül az építészeti-műszaki tervezéshez, az lehet közlekedési eszköz, ruha, ékszer, valamely gép, berendezés, stb. terve.

³ A bontási tervek is lehetnek egyéni, eredeti alkotások, pl. egyedülállóan magas panelépület bontásának terve, amely különleges, egyedi megoldásokat igényel.

Vannak építészeti-műszaki tervek, amelyeknek tárgya eleve olyan, hogy bár elkészítésük munkát igényel, de az nem kreatív, egyéni, eredeti alkotó munka, ezért nem lesznek szerzői alkotások, pl.:

- meglévő, már elkészült építmény másolatát tartalmazó, nem a szerző által készített tervek, mint felmérési terv⁴, fennmaradási terv, megvalósulási terv, az eredetihez hű rekonstrukciós terv, vagy
- a szerző által készített előzménytervek (szerzői alkotások) továbbtervezését, egyszerűsítését jelentik, azaz elkészítésük nem igényel, vagy csak kisebb mértékben szerzői jogi értelemben vett kreatív alkotómunkát, pl. kiviteli tervek, tendertervek⁵.

2.3. Az építészeti alkotás. A Sztj. nem ad fogalmi meghatározást, csak használja a kifejezést. Az építészeti alkotás gyűjtő fogalom, az magában foglal bármilyen építményt⁶, amely kreatív, egyéni, alkotó építészeti-műszaki tervezést igényel, pl. épületek (ipari is)⁷, emlékművek, diadalkapuk, síremlékek, szobortalapzatok, szökőkutak, közlekedési hidak, víztornyok, kilátók, belsőépítészeti alkotások (építmény belső részei, bútortervekkel együtt), megtervezett kertek, kerti műtárgyak (filagória, medence, szökőkút, kerti pihenők, stb.), stb.

2.4. A szerző személye. *Szerző az, aki a művet megalkotta.* A szerzői jogban alapelv, hogy a mű megalkotója csak *természetes személy* lehet. Fő szabály, hogy a szerzői jogok *eredeti jogosultja* csak a művet megalkotó *természetes személy* lehet.

A Sztj. 94/B. § (1) bekezdése szerint, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét ilyenként a művön a szokásos módon feltüntették. A mű *átdolgozója is szerzőnek* minősül. A szerzői jogban alaptétel, hogy átdolgozással a műből egy másik, önálló mű jön létre, pl. az eredeti épületet bővítik, átalakítják, ráépítenek, e közben pl. tetőszerkezete átalakul, megváltozik tömege, stílusa, stb. A korábbi épületből egy teljesen más épület jön létre.

Közös műről szólhatunk, ha az több szerző közös alkotása és *annak részei nem használhatók fel önállóan*. Ilyenkor a szerzői jog *együttesen* és – kétség esetén – *egyenlő arányban* illeti meg a *szerzőket* (pl. két építésztervező készíti közösen az építészeti-műszaki terveket, építésztevező és belsőépítész készíti közösen az építmény építészeti-műszaki terveit).

⁴ A *felmérési terv* sem szerzői alkotás, mert előzménye maga az épület, mint szerzői alkotás, a felmérési terv valójában az épület másolata, a háromdimenziós épület kétdimenziós másolata.

⁵ A *tenderterv* általában az engedélyezési terv (esetleg kiviteli terv) alapján készül, a kivitelezési szerződés létrehozására irányuló versenyeztetés során használják fel azt, a kivitelező ennek alapján tud ajánlatot adni. A tenderterv az előzmény tervhez képest nem minősül szerzői alkotásnak.

⁶ Étv. 2. § 8. pont az *építmény* fogalmát határozza meg, amely az építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított – rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készletfokára és kiterjedésére tekintet nélkül – minden olyan helyhez kötött *műszaki alkotás*, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (*az építmény az épület és a műtárgy gyűjtőfogalma*).

⁷ Étv. 2. § 10. pont szerint, *épület* a jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.

Összekapcsolt mű születik, ha a közös mű *részei önállóan is felhasználhatóak*, illetve a részek jól elkülöníthetőek, a saját rész tekintetében a szerzői jogok önállóan gyakorolhatók (pl. építész építészeti-műszaki terve és a táj-és kertépítész építészeti-műszaki terve).

A *szakági tervező* (tartószerkezeti tervező, épületgépész tervező, építményvillamossági tervező, geotechnikai tervező) által készített tervek – bár a Sztj. külön nem nevesíti a műszaki terveket, mint védendő jogtárgyakat –, a szerzői jog hatálya alá tartozó *tudomány, közelebbről, a műszaki tudomány területére esnek*, így ha azoknak *egyéni, eredeti jellege van*⁸, akkor szerzői alkotások.

Amennyiben, a szakági tervek szerzői alkotások, úgy az építészeti-műszaki *tervdokumentáció összekapcsolt mű*, a részeit képező építészeti és szakági tervek önálló szerzői jogi alkotások.

2.5. A szerzői jogok. A szerzőt *a mű* (tervdokumentáció és építmény) *létrejöttétől kezdve* illetik meg a szerzői jogok:

- a) személyhez fűződő és a
- b) vagyoni jogok összessége.⁹

A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított *hetven éven át részesülnek védelemben*. A hetvenéves védelmi időt a szerző halálát követő év első napjától, szerzőtársak esetében az utoljára elhunyt szerzőtárs halálát követő év első napjától kell számítani.¹⁰

A szerző személyhez fűződő jogai az alábbiak:

- a mű nyilvánosságra hozatalának joga, ideértve a visszavonás jogát;
- a névjog, vagyis a név feltüntetéséhez való jog, és ehhez kapcsolódóan jog a szerzőség elismerésére, továbbá
- a mű egységének, integritásának védelméhez fűződő jog.

A szerző személyhez fűződő jogai elválaszthatatlanok személyétől, *azokat nem lehet átruházni, a szerző nem mondhat le róluk*.¹¹

A szerző vagyoni jogai¹² alapján, a szerzőnek kizárólagos joga van arra, hogy:

- művét felhasználja, és hogy
- a mű bármilyen felhasználását másoknak megengedje, azaz hogy másnak a felhasználásra engedélyt adjon.

A vagyoni jogokról *lemondani nem lehet*. Az építészeti-műszaki tervekhez és építészeti alkotásokhoz kötődő *szerzői vagyoni jog nem átruházható*.

2.6. Az építészeti-műszaki tervek és építészeti alkotások felhasználása. A szerzői alkotás felhasználása csak engedéllyel történhet. Az engedély *csak felhasználási szerződéssel* szerezhető. A felhasználási szerződést *írásba* kell foglalni, legalább a Sztj. által meghatározott minimális tartalommal.

⁸ A szakági tervező feladata nem arra szorítkozik, hogy az építész elképzeléseit műszaki tervformába öntse.

⁹ Sztj. 9. §

¹⁰ Sztj. 31. § (1)-(2) bekezdés

¹¹ Sztj. 9. § (2) bekezdés

¹² Sztj. 16. §

A Szjt. alapján, *jogosulatlan a felhasználás*, ha

- arra a Szjt. nem ad engedélyt (szabad felhasználás) vagy
- az arra jogosult (szerző) nem adott szerződéssel engedélyt, vagy
- a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

A szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében *díjazás* illeti meg, amelynek a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A felhasználási díj mértéke függ a felhasználás módjától, terjedelmétől, területi, időbeli, személyi hatályától.

A díjazás a szerzőt az engedély, vagyis a felhasználás joga fejében illeti meg, mely akkor is jár, ha a művet ténylegesen nem használták fel (pl. az átadott építészeti-műszaki tervek alapján nem történik meg az épület kivitelezése).

A díjazásról *le lehet mondani*, ehhez azonban kifejezett nyilatkozat szükséges, ami *csak írásban érvényes*.

A szerzői vagyoni jogok jogosultja, így *a szerzői jogsértéssel érintett fél* nem csak a szerző lehet, hanem az is, akinek felhasználási engedélye van, vagy a Szjt. jogosultnak tekinti, pl.

- ha a munkaszerződés, vagy külön szerződés alapján a vagyoni jogok a munkáltatót illetik,
- a jogutódlási szerződés, vagy jogszabály alapján¹³ a vagyoni jogok a munkáltató jogutódját illetik,
- felhasználási szerződés alapján a felhasználási jogok valamely 3. személyt illetik (a szerző kizárólagos és 3. személynek továbbruházható felhasználási jogot engedett),
- a szerző halálát követően az örökösöket illeti a felhasználási jog.

3. A szerzői jogok büntetőjogi védelmének rövid történeti áttekintése

Az 1878. évi V. törvénycikk a magyar büntetőtörvénykönyv a büntettekről és vétségekről még nem tartalmazott kifejezetten szerzői jogot, vagy akár szellemi tulajdont védelmező tényállást.

Ehelyett, a szerzői jogról szóló 1884. évi XVI. törvénycikk szankcionálta a szerzői jog megsértését, a szerzőnek nyújtandó kártérítésen felül jogkövetkezményként pénzbüntetést (19. §) és elkobzást (21. §) rendelt alkalmazni, az egész felrovó eljárást azonban a polgári bíróságok hatáskörébe (25. §)¹⁴ utalta. A törvény szerzői jogsértés alatt magánjogi és „büntetőjogi” szempontból is a bitorlást értette. Mind az akkori szakirodalom, mind pedig a bíróságok gyakorlata bitorlás alatt a mű szerzőjének biztosított valamennyi személyi és vagyoni jogosítvány megsértését értették.¹⁵ A szerzői jog hatékonyabb

¹³ Szjt. 30. § (2) bekezdés szerint, a munkáltató által megszerzett vagyoni jogok a munkáltató személyében bekövetkezett jogutódlás esetén átszállnak a munkáltató jogutódjára.

¹⁴ Úgy a kártérítési igények megállapítása, mint a jelen törvényben meghatározott büntetések kiszabása, beleértve az elkobzás elrendelését is, a polgári bíróságok hatáskörébe tartozik.

¹⁵ KENEDI Géza: *Magyar szerzői jog*. Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat, Budapest, 1908. 27.

védelmének megteremtése érdekében, a szerzői jogi kodifikációs kísérletek során törekedtek arra, hogy a büntetések kérdése a büntető bíróságok hatáskörébe kerüljön (például szolgált az ausztriai és a német törvények), és arra is, hogy a szándékos visszaesések, vagy üzletszerű bitorlások esetében, a pénzbüntetés mellett jelenjen meg a szabadságvesztés büntetés.¹⁶ Mindazonáltal, a szerzői jogról szóló 1921. évi LIV. törvény a szerzői jogok bitorlásának büntetőjogi szankcióit is tartalmazta és a jogsértések büntetőjellegű szankcionálását továbbra is a polgári bíróságok hatáskörében hagyta. Palágyi Róbert szerint ez azért volt így, mert a szerzői jog körében jelentkező szakkérdések finomságai és gyakran bonyolult természete ezt tették kívánatosná. A büntetőjogi megtorlásra vonatkozó magánindítványt a polgári bíróság előtt benyújtott és a kártérítési, vagy egyéb polgári igényt szorgalmazó keresetlevélben terjeszthette elő a sértett.¹⁷ Indítvány hiányában nem volt büntetőjogi következmény. A bitorlás büntetőjogi és magánjogi következményeit a bíróság ugyanabban az ítéletben állapította meg.¹⁸

A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény 306. §-a már tartalmazta a bitorlás tényállását, mint a szerzői jogokat is védő tényállást, a XVI. fejezet A társadalmi tulajdon elleni büntettek, A személyi javak elleni büntettek körében. Bitorlás alatt más szellemi alkotásának, stb. sajátkénti feltüntetését és az ezzel való károkozást értette. A szellemi alkotások gyűjtőfogalma alá a szerzői alkotások is beletartoztak. A bitorlás tényállását – némiképp átalakítva és más fejezetcím alatt, a vagyon elleni bűncselekmények körében, szabályozva – a későbbi büntető törvénykönyvek is fenntartották.

A szerzői jogok védelme önálló tényállás formájában először a szabálysértési jogban jelent meg, az egyes szabálysértésekről szóló 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet módosításáról szóló 19/1983. (VI. 15.) MT rendelet illesztette be a 17/1968. (IV. 14.) Kormányrendeletbe (a továbbiakban: R.) a szerzői művek jogosulatlan használatának szabálysértési tényállását.¹⁹ Ezt követte a büntetőjogi védelem, az 1993. évi XVII. törvény 72. §-a iktatta be a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe (a továbbiakban: régi Btk.) a szerzői és a szomszédos jogok megsértéséről szóló 329/A. §-t.²⁰

¹⁶ KENEDI: i.m. 29.

¹⁷ PALÁGYI Róbert: *A magyar szerzői jog zsebkönyve*. Közigazgatási és jogi könyvkiadó, Budapest, 1959. 107.

¹⁸ PALÁGYI: i.m. 109

¹⁹ Az R. X. fejezetének címe „Mérésügyi, szabványügyi, statisztikai, találmányi és szerzői jogi szabálysértések” címre változik, és a következő 165. §-sal egészül ki:

„Szerzői művek jogosulatlan használata 165. § (1) Aki más szerzői jogi védelem alatt álló művét jövedelemszerzés céljából jogosulatlanul hang-, vagy képhordozóra lemásolja, a mű másolatát forgalomba hozza, vagy nyilvánosan előadja, háromezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

(2) Azt a másolóbeberendezést, valamint hang- vagy képhordozót, amelyet a szabálysértés elkövetéséhez eszközül használtak, illetőleg amely a szabálysértés útján jött létre, el lehet kobozni.”

²⁰ Szerzői és a szomszédos jogok megsértése

329/A. § (1) Aki irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás szerzőjének művén, előadóművésznél előadói teljesítményén, hangfelvétel előállítójának hangfelvételén, rádióknak vagy televízióknak a műsorán fennálló jog megsértésével vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői és szomszédos jogok megsértését

A törvény indokolása szerint erre azért volt szükség, mert bár az egyes szabálysértésekről szóló 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet 165. §-a tiltja a szerzői művek jogosulatlan használatát, annak tényállása nem fogja át mindazokat a szerzői jogot sértő magatartásokat, amelyek szankcionálása indokolt, és a szabálysértési jogkövetkezmény sem alkalmas a szerzői jog megsértésétől való visszatartásra.

Az indokolás szerint, a szerzői és a szomszédos jogok megsértése a vagyon elleni bűncselekmények körébe illeszkedik, ezért a vagyoni hátrány²¹ okozása minden esetben feltétele a bűncselekmény megvalósulásának. A törvény azonban értékhatárt nem állapított meg, ily módon az olyan cselekmények is üldözendők, amelyek a személyiségi jogokat sértik, noha az okozott vagyoni hátrány igen kismértékű.

A régi Btk. 329/A. § (2) bekezdése minősített esetként rendelte büntetni az üzletszerű, illetve a jelentős vagyoni hátrányt eredményező elkövetést, a (3) bekezdés pedig a gondatlan elkövetést is a büntetőjogilag értékelendő magatartások körébe vonta.²²

A törvényi tényállást ezt követően többször módosították, az 1998. évi LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése elhagyta a 329/A. §-ának az elkobzásra vonatkozó (5) bekezdését, az 1999. évi CXX. törvény 36. §-a 2001. március 1 napjától büntetni rendelte a vagyoni hátrány okozása mellett, a haszonszerzés végett történő elkövetést is.²³

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva;

b) üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői és szomszédos jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt okozva követik el.

(4) Aki a szerzői és szomszédos jogok megsértését gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(5) A szerzői és szomszédos jogok megsértése esetén el kell kobozni azt az elkövető tulajdonában lévő dolgot, amelyre a bűncselekményt elkövetik. Az elkobzásnak akkor is helye van, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, de a tulajdonos a bűncselekmény elkövetéséről előzetesen tudott.

²¹ Vagyoni hátrány a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés (kár) és az elmaradt vagyoni haszon együttese (Btk. 137. § 5. pont).

²² OTT István: *A szerzői jogok hazai büntetőjogi védelme a fájlcserező rendszerek körében*. Doktori értekezés. PPKE JÁK, 2012. 78.

²³ Haszonszerzés alatt az ítélkezési gyakorlat mindazt értette és érti, ami az elkövető számára az elkövetéskori helyzetéhez képest valamely vagyoni kihatású előnyben (bevételeiben) öltethet testet. A vagyongyarapodásba nyilvánvalóan bele kell érteni azt is, amikor az elkövető a vagyonvesztését mérsékli, hiszen az is előny. Ekként irreleváns, hogy az elkövetés az elkövető számára gazdaságilag végül nyereségesnek bizonyul-e.

A cselekmény nemcsak a ténylegesen bekövetkezett vagyoni hátrány esetében büntetendő, hanem akkor is, ha az elkövető célja a vagyoni haszonszerzés, függetlenül attól, hogy szert tesz-e bármilyen haszonra [BH2012. 59.].

Amennyiben az első elkövetési fordulat szerinti célzatos, a haszonszerzés végett történő elkövetés a jogtulajdonosnál vagyoni hátrányt bármely okból nem idézett elő, a bűncselekmény befejezett, s ez kizárja a törvényi tényállás második, eredményt (vagyoni hátrányt) tartalmazó elkövetési fordulatával megvalósult kísérlet megállapítását. Ha mindkét elkövetési fordulat megvalósul, ez csupán látszólag jelent többszörös tényállásszerűséget, és csak az elsőként megvalósult (első) elkövetési magatartás megállapítására kerülhet sor [BH2012. 59.].

A módosítás folytán tehát befejezetté válik az elkövetés önmagában a vagyoni haszonszerzési céllal

A 2001. évi CXXI. törvény 74. §-a 2002. április 1. napjától hatályosan az addig szomszédos jognak nevezett jogot a szerzői joghoz kapcsolódó jognak nevezte meg, és a 329/A. § (1) bekezdésbe beemelte az adatbázis előállítója teljesítményének sérelmére esett jogsérelmet is, a 2007. évi XXVII. törvény 2007. június 1. napjától hatályosan a régi Btk. 329/A. §-ának (1) bekezdéséből elhagyta a szerzői jogsértés tételezett fajtáinak a megjelölését²⁴, a régi Btk. 329/A. §-a (4) bekezdésének hatályon kívül helyezésével elhagyta a gondatlanságból elkövetettség büntethetőségét, a 2008. évi XCII. törvény 2009. január 12. napjától hatályosan a régi Btk. 329/A. §-ának (2) bekezdéseként beiktatta az üreshordozói és a reprográfiai díj megfizetésének elmulasztását is, és az addigi számozást (2) bekezdésről (3) bekezdésre és (3) bekezdésről (4) bekezdésre változtatta.

A 2008. évi XCII. törvény 4. §-ához fűzött indokolás tette – a maga részéről – végképpen egyértelművé, hogy a korábbihoz képest változatlan a jogalkotói szándék, miszerint valamennyi szerzői és szerzői joghoz kapcsolódó vagyoni jogi jogosultság megsértése büntetendő.

A Szjt.-ben foglalt jogokra való általános hivatkozás nem csak azt a veszélyt minimalizálja, hogy valamely, a régi Btk.-ban nem nevesített műtípusra vagy felhasználási módra vonatkozó jog büntetőjogi védelem nélkül marad, de egyfajta nélkülözhetetlen állandóságot és folyamatos időszerűséget is biztosít a jogszabálynak. A technikai fejlődés olyan új műtípusok és felhasználási módok megjelenésével jár, amelyek nem feltétlenül lennének értékelhetők az alkalmazott kerettényállási technikától eltérő szabályozási megoldás adta lehetőségek között. A korábbi szabályozási formák minden olyan esetben szükségessé tették a büntető törvénykönyv módosítását, amikor a szerzői jogi törvény releváns rendelkezései megváltoztak.²⁵

A törvényi tényállás ezt követően a 2009. évi LXXX. törvénnyel, a differenciáltabb szankciórendszer kialakításának jegyében módosult annyiban, hogy a kiszabható büntetések köréből kikerült a közérdekű munka, illetve a pénzbüntetés. Ez a változtatás ugyanakkor vajmi kevés gyakorlati jelentőséggel bírt.²⁶

Az új büntetőkódex, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) két tényállásban és nem a vagyon elleni bűncselekmények között, hanem önálló, „A szellemi tulajdon elleni bűncselekmények” című XXXVII.

megvalósított szerzői jogsértéssel, ami előrehozza (ezáltal fokozza) a szerzői jog védelmi körét.

BH2014. 102. I. A szerzői jog jogosultja nem köteles vagyoni jogát érvényesíteni, ami azonban nem jelent ingyenességet, főként nem szabad felhasználást. A szerzői jog jogosultja vagyoni sérelmének hiánya csak az elkövető terhére a vagyoni hátrány okozásának felróhatóságát zárja ki, ellenben büntetendő marad a hasznoszerzés végett történő szerzői jogi jogsértés [1978. évi IV. tv. 329. §; 1999. évi LXXVI. tv.].

²⁴ A módosítás leegyszerűsítette a törvényi tényállást azzal, hogy az egyes műtípusok taxatív felsorolását mellőzve, kizárólag a szerzői jogi törvényre hivatkozással határozta meg a büntetőjogi szempontból releváns jogsértések körét. Ezzel a módosítással a jogalkotó a korábban is meghatározó kerettényállási jelleget még határozottabbá tette, a szankcionálás körét a szerzői jogi törvényben meghatározott valamennyi jog sérelmére kiterjesztette.

²⁵ OTT: i.m. 80.

²⁶ OTT: i.m. 82. .

fejezetében védelmezi a szerzői jogokat: a Bitorlás (384.§)²⁷ és a Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (385. §)²⁸ tényállásaiban.²⁹

A bitorlás tényállása egyrészt a szellemi alkotásokhoz fűződő vagyoni jogviszonyokat, másrészt a szellemi alkotáshoz, illetve annak érvényesítéséhez kapcsolódó személyiségi jogot védi. Az elkövetési tárgy a szellemi alkotás, amelynek körét a Btk. 384. § (2) bekezdése tételesen felsorolja, ennek a) alpontja a szerzői jogi védelem alá tartozó irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás. A szerzői jogi védelem feltételeit továbbra is a Szjt. határozza meg.

A bitorlás két elkövetési magatartást tartalmaz. A törvény az a) pont alatt büntetni rendeli, ha az elkövető az elkövetési tárgyat sajátjaként tünteti fel, amely esetben az elkövető a saját nevében lép fel, azt állítja vagy arra utaló magatartást fejt ki, hogy a kérdéses szellemi alkotás a sajátja és nem másé. A b) pontban a szellemi alkotásból való részesedés követelésével valósul meg a bűncselekmény, az

²⁷ 384. § (1) Aki

- a) más szellemi alkotását sajátjaként tünteti fel, és ezzel a jogosultnak *vagyoni hátrányt okoz*,
- b) gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával visszaélve más szellemi alkotásának hasznosítását vagy az alkotáshoz fűződő jogok érvényesítését attól teszi függővé, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből részesítsék, illetve jogosultként tüntessék fel,

bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) E § alkalmazásában szellemi alkotás:

- a) a szerzői jogi védelem alá tartozó irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás,
- b) a szabadalmazható találmány,
- c) az oltalmazható növényfajta,
- d) az oltalmazható használati minta,
- e) az oltalmazható formatervezési minta,
- f) a mikroelektronikai félvezető termék oltalmazható topográfiája.

²⁸ 385. § (1) Aki másnak vagy másoknak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát vagy jogait *vagyoni hátrányt okozva megsérti*, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői jogról szóló törvény szerint a magáncélú másolásra tekintettel a szerzőt, illetve a kapcsolódó jogi jogosultat megillető üreshordozó díj, illetve reprográfiai díj megfizetését elmulasztja.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését *nagyobb vagyoni hátrányt okozva* követik el.

(4) Ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését

- a) *jelentős vagyoni hátrányt okozva* követik el, a büntetés bűntett miatt egy évtől öt évig,
- b) *különösen nagy vagyoni hátrányt okozva* követik el, a büntetés két évtől nyolc évig,
- c) *különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva* követik el, a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.

(5) Nem valószínű meg az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt, aki másnak vagy másoknak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát vagy jogait többszörözéssel vagy lehívásra történő hozzáférhetővé tétellel sérti meg, feltéve, hogy a cselekmény jövedelemszerzés célját közvetve sem szolgálja.

A Btk. 459. § (6) bekezdés alapján a vagyoni hátrány

- a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
- b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
- c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
- d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
- e) ötszázmillió forint felett különösen jelentős.

²⁹ Lásd még SÁPI Edit: *A szerzői jogi jogsértések büntetőjogi szankcionálása*. In: Szabó Miklós (szerk.): *Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi Tanulmányai*. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2019. 235–254.

elkövető a gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával él vissza azért, hogy annak díjából, nyereségéből részesítsék, vagy annak kapcsán jogosultként tüntessék fel.

A bitorlás törvényi tényállásának mindkét fordulata csak szándékosan lehet elkövetni. Az a) pontban írt cselekmény alanya bárki lehet, aki nem az alkotás kizárólagos jogosultja, a b) pontban írt elkövetési magatartást azonban csak speciális alany követheti el, olyan személy, akinek a gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörénél, tisztségénél, tagságánál fogva kötelezettségei közé tartozik a szellemi alkotásokkal kapcsolatos érdemi ügyintézés.

A bűncselekmény első fordulata eredményt határoz meg, és a cselekmény a vagyoni hátrány bekövetkeztével lesz befejezett, míg a b) pontban írt fordulat esetén az elkövetési magatartás tanúsításával válik befejezetté a cselekmény.

A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése bűncselekmény jogi tárgya – a törvényhez fűzött indokolás szerint – a szerzői jogi védelem alá tartozó alkotásokhoz fűződő *vagyoni jogviszonyok*. Álláspontunk szerint, ez a szűkítés a törvényből nem olvasható ki, a tényállás általában szerzői jogokról és nem szerzői vagyoni jogokról szól. A szűkítéshez az értelmező rendelkezések között található vagyoni hátrány fogalma vezet el, azaz a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges, hogy a szerző vagyoni jogai is sérüljenek.

A Btk. értelmező rendelkezései között található a vagyoni hátrány fogalma (459. § 17. pont): e törvény eltérő rendelkezése hiányában a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny.

A személyhez fűződő jogok közül a név feltüntetésének joga és az integritáshoz való jog sérelme kapcsolódhat a szerzői vagyoni jogok megsértéséhez, oly módon, hogy a vagyoni jogok sérelme egyben a személyhez fűződő jogok megsértését is eredményezi. Az olyan személyiségi jogsértés, amely „csak” sérelemdíj megfizetését vonja maga után, nem járhat büntetőjogi jogkövetkezménnyel, mert a sérelemdíj nem a vagyonban okozott kár és elmaradt vagyoni előny megtérítésére irányul, azaz büntetőjogi értelemben véve nem vagyoni hátrány.

A bűncselekmény elkövetési tárgyainak körét a Szjt. határozza meg, azok a szerzői alkotások, illetve jogvédelemben részesített egyéb teljesítmények. A bűncselekmény elkövetési magatartása a szerzőt, illetve kapcsolódó jogi teljesítmény jogosultját megillető szerzői jogok megsértése, amely két fordulattal vagyoni hátrányt okozva, vagy vagyoni haszonszerzés végett – (5) bekezdés – valósítható meg. A tényállás tehát eredményt fogalmaz meg vagyoni hátrány formájában, amely a jogsértő magatartással okozati összefüggésben következik be. A cselekmény akkor befejezett, ha az eredmény bekövetkezik.

A büntetendőség értékhatárhoz kötött, csak a százezer forintot meghaladó vagyoni hátrányt okozó szerzői jogok megsértése számít bűncselekménynek. *„Mivel a szerzői jogi jogosultat konkrét kár nem, vagy nagyon ritkán éri csak, elsősorban azt kell vizsgálni, hogy milyen előnyöktől esett el a bűncselekmény következtében. Az elmaradt hasznok megállapítása viszont koránt sem könnyű feladat.”*³⁰ Ujhelyi Dávid szerint, a vagyoni hátrány pontos megállapítása nem csupán fontos és

³⁰ UJHELYI Dávid: Megjegyzések a büntető törvénykönyv szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése tényállásához. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2015/6. 73.

szükségszerű az eljárásban, hanem az eljárás és a születendő ítélet törvényességének az alapköve is, ennek megfelelően kiemelt figyelmet érdemel.³¹

4. Az építészeti alkotásokhoz, műszaki létesítményekhez és terveikhez fűződő szerzői jogok megsértésének büntetőjogi vonatkozásai

A szerzői jogok megsértése a leírtak alapján nem csak a Szjt.-ben meghatározott magánjogi konzekvenciákat vonhatja mag után, hanem büntetőjogi jogkövetkezmennyel is járhat. A szerzői jog megsértése esetén önállóan és elkülönülten kell vizsgálni, hogy büntetőjogi felelősséget megalapozó jogsértés is megvalósult-e. Egyértelmű a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy a büntetőjogi felelősség és a polgári jogi felelősség nem azonos fogalmak, az egyik nem szükségszerű előfeltétele a másiknak, a polgári jogi felelősség nem alapozza meg a büntetőjogi felelősséget és a büntetőjogi felelősség sem alapozza meg feltétlenül a magánjogi felelősséget.³²

A Btk.-ban szereplő, fentebb már említett tényállások jöhetnek szóba az építészeti alkotások, műszaki létesítmények és terveik szerzői jogának megsértése kapcsán:

- a bitorlás,
- a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése.

A 384. §-ba foglalt *bitorlás* tényállását érintően nem találunk olyan publikált bírósági döntést, amelynek tárgya építészeti, műszaki alkotás, vagy annak terve. Annak súlyos morális megítélése miatt, nem sűrűn fordul elő az, hogy valaki építészeti-műszaki tervét más úgy használja fel, hogy azon saját nevét feltüntetve, azt sajátjának vallja, építészeti alkotások, műszaki létesítmények vonatkozásában pedig még úgysem.

A múltban sem sok ilyen eset történt, szakmai körökben Maróti Géza ügye a legismertebb, de ennek sem lett magánjogi, vagy büntetőjogi következménye, a tervező túllépett a jogsértésen.³³

³¹ Uo.

³² EBH2000. 188. II. A szerzői (szomszédos) jogok megsértésének bűncselekménye miatt emelt vád esetén a büntetőbíróságoknak önállóan kell vizsgálni, hogy a büntetőjogi felelősséget megalapozó szerzői jogi vagy szomszédos jogi jogsértés megvalósult-e. E jogkérdések eldöntése más (polgári) eljárástól nem tehető függővé. Lásd még *BH2002. 301.*

³³ A párizsi Garnier-palota mintájára tervezett, a maga korában multifunkcionalitásával ritkaságszámba menő Palacio de Bellas Artes tervezője Adamo Boari (1863-1928) olasz építész és a magyar Maróti Géza (1875-1941) voltak. A belső terek és a leglátványosabb iparművészeti alkotások tervezője, az általában „Prof. Geisha Marotti” néven emlegetett Maróti Géza volt. Egyedi megoldás, hogy a színpadot nem textil függöny mögé rejtették, hanem kristály-mozaiKFüggöny mögé, az épület egyik turistalátványossága. A maga korában világsodaként emlegetett üvegfüggöny szerzője nagy valószínűséggel Maróti Géza, amit a világhírű Tiffany cég kivitelezett, majd tervei között feltüntetett. Amikor Ruth Rivera, a Palacio művészeti vezetője az 1960-as években Budapestre látogatott, Bródy-Maróti Dóra személyesen mutatta meg neki édesapja eredeti rajzait az üvegfüggönyhöz, amelyek idővel a Műgyemtemhez kerültek. Ezeken kétséget kizáróan Maróti gyönyörű betűkkel formált neve szerepel. Feljegyzéseiben pedig utal arra, hogy Róth Miksával együtt tervezték az opálos üveglapokból összeállított többtönnányi, hidraulikus szerkezettel néhány másodperc alatt mozgatható üvegfüggönnyet. A 32 cm vastag, 14 méter széles, 12 és fél méter magas iparművészeti remeken mexikói vulkánok

A gyakorlatban ugyan előfordul, hogy megfelelő tervezői jogosultsággal nem bíró építészeti-műszaki tervezők mással, a megfelelő jogosultsággal rendelkező tervezővel íratják alá terveiket, de ez csak „látszólagos” bitorlás, hiszen ez a szerző tervező beleegyezésével történik, hiányzik tehát a vagyoni hátrány okozása, mint lényeges tényállási elem. Természetesen, e magatartás más bűncselekményt megvalósíthat.³⁴

A Btk. 385. § szerinti *szerzői jogok megsértése tényállására való hivatkozással* történő büntető eljárás indítása már sokkal gyakoribb, bár ezek többnyire nem jutnak el a bírósági szakig. A szerzői jogok megsértése bűncselekmény megállapításának alapvetően két feltétele, hogy a jogsértés szerzői alkotással kapcsolatos legyen, és vagyoni hátrány okozzon a szerzői jogosultnak. Ugyanakkor e két feltétel túlzottan általános, így olyan esetekben is alkalmat ad a büntető eljárás indítására – kifejezetten építészeti, műszaki alkotások és terveik vonatkozásában felmerülő szerzői jogsértések szemszögéből nézve –, amikor a cselekmény egyszeri és magáncélú, a jogsértésnek nincs társadalmi kihatása, annak társadalomra veszélyes volta nem állapítható meg, ráadásul a felek között többnyire van szerződéses kapcsolat, de annak kereteit meghaladó felhasználás történik:

- A *SZISZT 06/2010.* számú ügyben, a szakvélemény azt állapította meg, hogy az inkriminált védőháló elkészítéséhez felhasznált, a felújított épület homlokzati textúráját stilizáltan bemutató grafika, illetve homlokzati terv nem szerzői alkotás, mert az épület eredeti terveihez képest nincs egyéni eredeti jellege, emiatt engedély nélküli felhasználása nem valósíthatott meg bűncselekményt.³⁵

- A *SZISZT 30/2004.* számú ügyben kiviteli terveket használtak fel kivitelezésre engedély nélkül, emiatt indult büntető eljárás. Az ügy leírása alapján nem egyértelmű, hogy a felek között volt-e szerződés és az annak alapján járó díjat nem fizette meg a felhasználó, vagy szerződéses jogviszonyon kívül történt a díj fizetése nélküli felhasználás. Amennyiben a felhasználónak szerződésen alapuló joga volt a felhasználásra, de nem fizetett díjat, úgy nem bűncselekmény, hanem magánjogi szerződésszegés történt.

- A *SZISZT 12/2007.* számú ügyben egy betéti társaság által készített gokart pályarajz és tervek jogosulatlan felhasználása miatt indítottak büntetőeljárást. A megrendelő követte el a jogsértést, mert egy harmadik személy tervezőnek átadta

kontúrjai láthatóak buja növényekkel díszített környezetben. „Az üvegfüggöny alapca keretben egy mexikói tájkép melynek háttére aranyozott üveg. Mexico havasai és pedig tessék jól figyelni: a Tehuantepetl, Citlaltepetl és Popocatepetl vannak itt kellő szűrös cactusos előtér garnírral ábrázolva.” olvashatjuk Maróti leírásában.

Maróti nevezetesebb munkái között az üvegfüggöny tervét is felsorolja. Mégis Tiffany terveként tartják számon a világhírű üvegfüggőnyt, mert a cég feltüntette azt tervei között. Maróti lakonikusan jegyzi meg visszaemlékezéseiben: „...több is vészett Mohácsnál. És jobb ha az ember adhat, minthogy maga legyen rászorulva.”

<http://hg.hu/cikkek/varos/9425-a-szepseg-sullyedo-katedralisa>

³⁴ Lásd BARTA Judit: *A tervezői tevékenység komplex bemutatása, valamint az építészeti, műszaki alkotások és terveik szerzői jogi védelme*. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2018. 174-180.

³⁵ BH2002. 426. Nem valósul meg a bitorlás büntetése, ha a terhelt olyan terméket állít elő, és hoz forgalomba, amely a szerzői jogról szóló törvény értelmében nem tekinthető szellemi alkotásnak [Btk. 329. § (1) és (2) bek., 1999. évi LXXVI. tv.].

a leszállított terveket átdolgozásra. A pálya az átdolgozott tervek alapján épült meg, az átdolgozáshoz, mint egyik felhasználási módhoz az eredeti szerző hozzájárulását nem kérték, a felhasználásért díjat nem fizettek. A büntetőeljárás során előzetes szakkérdés volt, hogy a pályarajz és terv szerzői alkotás-e, történt-e átdolgozás, történt-e szerzői jogot sértő felhasználás. Az eljáró szakértői testület ezekre igennel válaszolt.

Az üzletszerűség, a haszonszerzési cél korábban szerepelt a büntetőjogi előfeltételek között, amely alkalmas volt a társadalomra nem veszélyes ügyek kiszűrésére, ami bizony hiányzik az építészeti alkotások, műszaki létesítmények és terveik szerzői jogának megsértése körében. Bizonyos szerzői alkotásokkal való visszaélések jellege és száma miatt – szoftverek, zenei művek, filmalkotások, könyvek, stb. – szükség volt a tényállás megváltoztatására, ez azonban más szerzői alkotások tekintetében indokolatlanul szélesre tárta a kaput. Az építészeti alkotások, műszaki alkotások és terveik szerzői jogának megsértése esetében már eleve probléma a vagyoni hátrány mértékének megállapítása, amitől függ ráadásul a cselekmény minősítése. A személyhez fűződő jogok megsértése e művek esetében alapvetően nem képes vagyoni hátrányt okozni, úgy, mint pl. egy engedély nélkül nyilvánosságra hozott kézirat, zenei mű esetében. A vagyoni jogok megsértése ugyanakkor előfordul, mindezidáig jelentős probléma volt az, hogy a felhasználás díjára vonatkozóan semmilyen jogszabály, szakmai szervezettől származó ajánlás, vagy „kapaszkodó” nem létezett, így a sértett fél bármekkora összeget meghatározhatott, akár súlyosabb bűncselekmény elkövetésével megvádolva a jogsértőt. A helyzetet enyhítette, hogy a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara – jogszabályi felhatalmazás alapján³⁶ – közös szabályzatot fogadott el 2019. május 31-én az ajánlott szerzői jogi felhasználási díjakról, amely iránymutatóul szolgálhat a büntetőjogi ügyekben is.³⁷

5. Összegzés

Bár a szerzői jogok megsértésének büntetőjogi szankcionálása egyidős a szerzői jogi szabályozással, önálló büntetőjogi tényállás formájában, a magánjogi szabályozáshoz képest csak jóval később jelent meg.

³⁶ Az egyes törvényeknek az építészeti alkotásokra, műszaki létesítményekre és azok terveire vonatkozó szerzői jogi szabályozással összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXIV. törvénnyel módosított, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (a továbbiakban: Étv.) 55/A. § (1) bekezdése rendelkezett arról, hogy a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara közös szabályzatban rögzítse *az építészeti alkotás és az építészeti-műszaki dokumentáció ismételt felhasználásáért annak tulajdonosától kérhető - az ismételt felhasználás alapjául szolgáló tervezési szerződés díjához kötött - ajánlott díjakat*.

³⁷ A törvény indoklása szerint, a gyakorlatban erős igény mutatkozott arra, hogy a felhasználási díjak valamilyen formában meghatározásra kerüljenek, hogy mind az építmények tulajdonosainak (kezelőinek), mind pedig az építészeti-műszaki tervezőknek (együtt felhasználók) és így a szerzői vagyoni jogok jogosultjainak támpontokat biztosítson, arra az esetre, ha szerzői jogi értelemben felhasználás történik. A díjszabás másik célja, hogy a bírói gyakorlatban zsinórmértékül szolgáljon az építészeti-műszaki dokumentációk felhasználásáért megállapított díjaknak peres eljárások során történő vitatása vagy érvényesítése kapcsán.

Az építészeti alkotások, műszaki létesítmények és terveik szerzői jogai nem élveznek elkülönült büntetőjogi védelmet, azokat is a bitorlás, vagy a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése tényállásai óvják. Az építészeti-műszaki tervezők körében a bitorlás egyrésztől nem gyakori, másrésztől, ha meg is történik, nem kerül sor büntetőfeljelentésre. A szerzői jogok megsértése már inkább előfordul, a cselekmény megítéléséhez elsősorban szükséges annak megállapítása, hogy szerzői műről van-e egyáltalán szó, ez többnyire szakkérdés, e mellett elengedhetetlen a vagyoni hátrány kimutatása, amelynek megállapítása nehézkes, ugyanakkor a büntethetőség feltétele, nagyságrendje pedig a cselekmény minősítése szempontjából lényeges kérdés.

Bár a jogalkotó célja feltehetően nem az volt, hogy szinte minden, 100.000 Ft-ot meghaladó mértékű vagyoni hátránnyal járó szerzői jogsértés egyben bűncselekményt is megvalósítson, a hatályos szabályozás alapján, mégis erre a következtetésre juthatunk. Ennek oka valószínűleg abban keresendő, hogy a jogalkotó azon elkövetési tárgyakra (szerzői művekre) koncentrált, amelyek esetében a leggyakoribb a jogsértés, a tényállást nem tesztelte más szerzői művek vonatkozásában.
